

S-Interview: Hilde De Weerd (1991)

Carine Defoort (1983)

Meer dan vijftien jaar geleden, in september 1991, zwaaide Hilde De Weerd af in sinologie, met een “grootste onderscheiding” en, als slagroom op het toetje, de welgemeende “felicities van de jury”. In Harvard werd ze verwacht voor een doctorale studie in Chinese geschiedenis en literatuur. Na haar doctoraat in Harvard en een post-doctoraal mandaat in Berkeley, werkte ze als bibliothecaris in Harvard en daarna als professor Chinese geschiedenis aan de Universiteit van Tennessee. Onlangs is ze benoemd als University Lecturer in Chinese History aan Oxford University. Haar boek *Competition over Content: Negotiating Standards for the Civil Service Examinations in Imperial China (1127-1279)* is net verschenen bij Harvard University Press.

In 1992 ging ik Hilde voor het eerst opzoeken in Harvard: naast haar computer hing: “Dien avond en die roze” met nog enkele andere gedichten van Guido Gezelle. In een van onze nachtelijke gesprekken vroeg ik haar of ze overwoog om in de VS te blijven wonen, wat terstond een categoriek “nee” uitlokte. Twee jaar later was ik weer in Boston voor een meeting van de Association for Asian Studies. Hilde had spaghetti gekookt, en op de terloopse vraag of ze in de VS zou kunnen blijven, was haar reactie twijfelend. Nog enkele jaren later was de respons een categoriek “ja”: terugkeren naar een Europese universiteit behoorde echt niet tot de opties. En toch gaat ze nu in Oxford aan de slag (halvelings toch Europa): de verwachtingen zijn hoog gespannen, de woonst is klein, maar misschien toch wel groot genoeg om “Dien avond en die roze” een plaatsje te geven naast de computer.

CD: Wat heb je na je studies in Leuven gedaan?

Een maand na de proclamatie vertrok ik naar de Verenigde Staten om er doctorale studies in Harvard te beginnen. Het doctorale programma ziet er daar een beetje anders uit en duurt, vooral in de humane wetenschappen, meestal wat langer dan in België. De eerste twee jaar volgde ik voltijds seminars voor doctoraalstudenten en schreef ongeveer drie werkstukken per semester. In het derde jaar stond er een algemeen examen op het programma, en begon ik ook als assistente les te geven. Daarna volgden verblijven in Kyoto, Taipei, Beijing, Shanghai en Chengdu om onderzoeksmateriaal te verzamelen voor mijn dissertatie en ook om de Japanse en Chinese academische wereld te verkennen. Ik behaalde mijn Ph. D. eind 1998, net op tijd om met een post-doctorale beurs naar de San Francisco Bay te trekken. Na een jaartje aan het Center for Chinese Studies van de University of California, Berkeley keerde ik terug naar meer vertrouwde oorden.

Ik kreeg in 1999 een contract aangeboden om als Public Services Librarian/Coordinator of Reference Services te werk te gaan aan de Harvard-Yenching Library, de Oost-Aziatische bibliotheek van Harvard die vooral vermaard is als de grootste academische Oost-Aziatische collectie buiten Oost-Azië. Gedurende drie jaar werkte mijn afdeling (op dat moment ongeveer zesentwintig personen) eraan de ongeveer 1 miljoen volumes rijke collectie en andere diensten in de bibliotheek te automatiseren. Vermits de meerderheid van de goede studenten in de VS meer tijd spendeert in de bibliotheek dan in klaslokalen, was dit ook een ideale gelegenheid om te proberen een brug te slaan tussen het wetenschappelijke personeel en de bibliothecarissen. Om de professionele aspecten van het bibliotheekwezen beter te begrijpen en om het sterk groeiende publiek van Koreaanse gebruikers beter van dienst te zijn

nam ik tegelijkertijd cursussen in Library Management en Koreaans. Dit was wellicht een van de drukste periodes in mijn leven. Ondermeer omwille van problemen met mijn visum besloot ik eind 2001 terug over te schakelen naar een wetenschappelijke baan. De enige job in Chinese geschiedenis waarvoor ik toen nog kon solliciteren werd meteen de mijne. Ik verhuisde naar Knoxville, waar ik in augustus 2002 een post aanvatte in Chinese geschiedenis (keizerlijke periode, tot 1600) aan de University of Tennessee. Lesgeven in een departement geschiedenis was een van de meest leerrijke ervaringen in mijn loopbaan. Dagelijks had ik er de gelegenheid de relevantie van de Chinese geschiedenis te toetsen aan de ervaringen van andere maatschappijen. Ik had nog steeds de mogelijkheid om met insiders om te gaan, want er was een andere China historica, een Japanse historicus en mensen met een China specialisatie in kunstgeschiedenis, literatuur, godsdienstwetenschappen, politieke wetenschappen en andere disciplines. Maar de dagelijkse confrontatie met collega's en studenten die geïnteresseerd waren in grote geschiedkundige of maatschappelijke vragen - niet per se in China - was een uitnodiging om ruimer te gaan denken over mijn eigen vakgebied. Een nieuw hoofdstuk begint nu sinds ik net naar Oxford (Verenigd Koninkrijk) ben verhuisd om er later dit jaar van start te gaan in een dubbele functie als University Lecturer in Chinese History aan The Institute for Chinese Studies en Official and Tutorial Fellow aan Pembroke College.

CD: Waar ben je nu mee bezig?

Eerlijk gezegd, met mijn verhuis. Ik moest een vrij ruim huis en een groot bureau opgeven om mijn optrek te nemen in een klein appartement en een kleiner bureau. Dat zorgt voor wat logistieke problemen en ook voor de nodige druk om eindelijk eens grote kuis te houden in mijn boeltje.

CD: Wat vond je het meest waardevol aan je opleiding?

De seminaries klassiek Chinees die gehouden werden in de bibliotheek. Ik vond het zalig om dit en dat te gaan napluizen in de dikke referentiewerken op de rekken. Het was een prettig gevoel om kleinschalige ontdekkingen te doen. Het was achteraf gezien ook een waardevolle training in sinologisch werk en in algemene onderzoekstechnieken.

CD: Ontbrak er iets?

Heel wat, maar dat kan ook niet anders. Ik besepte de gebreken pas nadat ik werd blootgesteld aan andere onderwijsstructuren en –methodes. Als studente vond ik het grootste nadeel van het Leuvense programma (en wellicht gold dit voor heel de KUL en andere grote Europese universiteiten) het gebrek aan discussie over de onderwezen materie en aan feedback, zowel mondeling als schriftelijk, op je werkstukken en je vooruitgang.

CD: Zou je opnieuw Sinologie gaan studeren als je kon terugkeren in de tijd?

Dit is een moeilijke vraag. Ik heb geen spijt van de regionale focus in mijn interesses. In die zin zou ik zeker weer dezelfde richting uitgaan. Ik moet er wel aan voegen dat ik graag een programma had samengesteld dat mijn diverse interesses kon combineren. Vandaag laat sinologie in de Europese context wellicht ook meer diversiteit en initiatief toe, maar in mijn tijd was het eerder beperkend.

CD: Wat is je meest bijblijvende herinnering aan je studententijd in Sinologie?

Wij werden in de talrijke uren modern Chinees in het eerste jaar nogal vaak gevraagd om kinderdeuntjes te zingen en te dansen. Toen Ms. Liu ontdekte dat er pianotalent in de zaal aanwezig was, werd Roel Sterckx (*CD: nu Professor of Chinese aan Cambridge University*) gevraagd ons te begeleiden op de piano die in een kelderlokaal van het Monseigneur Sencie Instituut verborgen stond. Tijdens een van de lange stiltes die ook deel uitmaakten van deze oefeningen, ging hij dan maar het melodietje spelen dat de toenmalige BRT zo vaak afspeelde bij storingen of andere technische problemen. Briljant!

CD: Welke taak zie je voor een "sinoloog" in de huidige geglobaliseerde wereld weggelegd?

Infiltrereer en informeer! Infiltrereer de onderwijswereld, de politieke wereld, zowel als de financiële en commerciële sectoren, zodat er in de toekomst minder beslissingen worden genomen die gebaseerd zijn op stereotypen.

CD: Wat wil je nog realiseren in de toekomst?

Hilary Clinton opvolgen als presidente van de VS? En in de laatste fase van de race Arnold Schwarzenegger verslaan? Just kidding. Ik maak momenteel geen plannen op al te lange termijn. In de onmiddellijke toekomst hoop ik dat ik wat kan bijdragen tot de opmars van Chinese Studies te Oxford en erbuiten. Op iets langere termijn hoop ik een beetje nauwer betrokken te worden bij de administratie en hervorming van het hoger onderwijs.

CD: Welke andere passies/hobby's heb je naast jouw werk?

Hierin ben ik vrij traditioneel: sporten (geen valschermspringen of bungeejumping, vooral hardlopen), film en tv kijken, computing magazines lezen; en, recentelijk, de verbeelding van mijn zoontje bijhouden.

CD: Hoeveel verdien je? Of (minder Chinees) hoeveel denk je dat een beginnende werkende sinoloog als loon kan verwachten?

Te weinig om een huis in Oxford te kunnen kopen, maar anders stel ik het zeer goed, xiexie! Omdat sinologie geen beroep is, is het onmogelijk om een getal of zelfs een klasse te plakken op een beginnerssalaris. Veel hangt af van de sector die men kiest. Sommige van mijn Harvard of Tennessee studenten die de financiële of business wereld binnentrokken verdienden onmiddellijk heel wat meer dan men gemiddeld in het onderwijs kan verdienen. Bovendien hangt het salaris ook af van waar (geografisch) en bij welke werkgever (openbaar of privé) men te werk is gesteld. Ik verdiende heel wat meer als bibliothecaris in een dure stad als Boston en bij een privé werkgever (Harvard) dan als professor aan een publieke universiteit in Knoxville. Zowel professioneel als financieel helpt het om een oogje open te houden en te onderhandelen. Maar, hoe belangrijk salaris ook is (en het telt zeker), maak een balans van alle factoren (werkuren, werkomgeving, levensomstandigheden, enz.) en hou rekening met jouw prioriteiten en interesses.

CD: Hoe is het om als Europeaan in de Amerikaanse academische wereld te werken?

Misschien weet je pas wanneer je buiten Europa werkt dat je als Europeaan kan worden beschouwd? Met Europeaan zijn ben ik eigenlijk nooit zoveel bezig geweest, maar het is wel zo dat mijn ervaringen in een gemiddelde secundaire school in België en aan de KUL zorgen voor een perspectief op de voor- en nadelen van de Amerikaanse academische wereld dat verschilt van dat van mijn Amerikaanse collega's (zowel als van dat mijn collega's wiens studeer- en werkervaring plaatsvond aan Europese universiteiten). De voordelen zijn niet onbekend: de Amerikaanse academische wereld biedt een grotere en ruimere variëteit aan werkmogelijkheden. De financiële ondersteuning voor onderwijs, bibliotheken en onderzoek is zelfs bij gemiddelde staatsuniversiteiten veel beter dan bij Europese universiteiten. De academische markt is competitiever en meer open, en bij gevolg ook diverser en meer internationaal. Aan de andere kant zijn er zeer grote verschillen op kwalitatief vlak tussen de universiteiten (vandaar dat veralgemenen niet zonder gevaar is) en kost een universitaire opleiding gemiddeld wat meer dan in West-Europese landen. Al bij al is de Amerikaanse academische wereld de meest attractieve ter wereld. Verwoede pogingen van de Europese, Chinese of Taiwanese regeringen om hun academici uit de VS terug te krijgen zijn daarvan getuige.

CD: Wat zijn cruciale verschillen tussen de VS en Europa op gebied van sinologie of China Studies? Wat kunnen wij hieruit leren?

Dergelijke vragen houden het gevaar in dat men zich gaat inbeelden dat er een Amerikaans en een Europees model bestaat. Ik denk niet dat dat zo is. Er zijn diverse tradities, structuren en methoden operatief in de VS en Europa. Sinologie, dat sterk geassocieerd is met een filologische aanpak en de bestudering van allerhande aspecten van de premoderne en moderne Chinese cultuur zonder disciplinaire specialisatie, heeft bij voorbeeld niet alleen zijn vertegenwoordigers en verdedigers in Europa maar ook in de VS. En het zou unfair zijn om alle werk dat in Europa over China wordt verricht als sinologie te bestempelen.

Dat gezegd zijnde, er zijn wel verschillen in de historische tendensen die de institutionalisering van de studie van China hebben bepaald. *China Studies*, een van de vele *area studies* programma's die na de tweede wereldoorlog fors gesteund werden door de Amerikaanse regering (ondermeer door het financieren van nieuwe banen en studentenbeurzen), had van begin af aan de opdracht om China, vooral het moderne China, te gaan betrekken bij de sociale wetenschappen. Ook al was het de bedoeling geografische onderverdelingen van strategisch belang voor de VS de primaire focus te maken van deze programma's, toch bevorderde de nadruk op het moderne China en op de sociale wetenschappen disciplinaire specialisatie. Studenten in *area studies* programma's op het Master's niveau hoeven bv. geen klassiek Chinees te volgen en kunnen China benaderen via een scherpere disciplinaire focus. Het grootste verschil is dus wellicht dat disciplinaire specialisatie sterker is doorgevoerd in de VS; vandaar ook dat China-specialisten doorgaans geen deel uitmaken van "China Studies" of "Oriental Studies" maar van departementen als geschiedenis, linguïstiek, vergelijkende literatuurwetenschappen, sociologie, politieke wetenschappen, recht, economie, kunstgeschiedenis, godsdienstwetenschappen, en, in mindere mate, filosofie.

Dit heeft zeer zeker geleid tot de grotere verspreiding van kennis over China. Allerlei studenten nemen cursussen over China - enkel een klein aantal van degenen die zich

inschrijven voor cursussen over China specialiseren zich in China Studies. Het oefent ook een grotere druk uit op China-specialisten om hun werk relevant te maken voor collega's en studenten en om bij te dragen tot theorie-vorming in hun vakgebied. Vandaag wordt theorie immers al te sterk gestuurd door onderzoek gebaseerd op Westerse samenlevingen. Niettemin blijven er tegenstellingen bestaan over de rol van China-specialisten met duidelijk gearticuleerde disciplinaire specialisaties. De verwachte taaltechnische vaardigheden en cultuur-historische kennis onderstrepen de noodzaak van area studies als afgebakende programma's met een regionale focus. Maar binnen de sociale wetenschappen blijven er conflicten over de waarde van *area studies* versus universele, niet-cultuurgebonden, mathematische methoden.

In hun regiogebonden focus, zijn er dus duidelijke raakpunten tussen sinologie en China Studies; de verschillende institutionele context waarbinnen ze opereren, zorgt echter voor verschillen in hun relatie tot de moderne disciplines in de humane en sociale wetenschappen.

CD: Waarom nu terug naar Europa?

Ik ga waar de beste mogelijkheden en de meest boeiende uitdagingen voor mij voorhanden zijn. Het Institute for Chinese Studies te Oxford, dat na een jaar van non-stop rekruteringen nu wellicht het grootste aantal China-specialisten in Europa telt en zich via het British Inter-University China Centre ook profileert als een coalitiepartner in cross-campus samenwerkingen, bood mij een unieke gelegenheid om deel te gaan uitmaken van een sterke en dynamische groep. De onderwijs- en administratieve verantwoordelijkheden aan Pembroke College zouden me bovendien inzicht moeten bieden in een buitengewoon onderwijsstelsel binnen de publieke sector. Dat dit alles mijn banden met de Europese sinologische wereld hernieuwt is de kers op de taart.